

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 22

Засновано у 2003 році

Рівне – 2023

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Вип. 22 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2023. 114 с.

Головний редактор:

Виткалов С.В. – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

- Чміль Г.П.** – доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології Національної академії мистецтв України (голова редколегії)
- Афоніна О.С.** – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (Україна);
- Виткалов В.Г.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)
- Випих-Гавронська А.** – доктор мистецтвознавства (габітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)
- Курдина Ю.М.** – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини, Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
- Петрова І.В.** – доктор культурології, професор, завідувач кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля, Київський національний університет культури і мистецтв
- Єфіменко А.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)
- Пелех Ю.В.** – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ
- Потанчук Т.В.** – доктор педагогічних наук, професор, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка (Україна)
- Постоловський Р.М.** – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ
- Сабадаш Ю.С.** – доктор культурології, професор, завідувачка кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ)

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор, професор кафедри музеєзнавства і пам'яткознавства Київського національного університету культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується: Index Copernicus (Польща), Google Scholar, Cosmos (США) та Research Gate, Research Bible (Німеччина); СЕЕОЛ; Cite factor; European Reference Index for the Humanities (ERIH), Збірник поданий на порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 26 жовтня 2023 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

УДК 474.7.28

**СИСТЕМА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ
КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА**

Романенко Катерина – здобувачка освітнього ступеня «Магістр»
спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»,
Рівненський державний гуманітарний університет,
м. Рівне

Запропоновано огляд основних параметрів організаційно-освітнього процесу Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, спрямованих на виявлення системи розвитку творчої ініціативи та трудової активності працівників на прикладі кафедри культурології. Визначено здобутки професорсько-викладацького складу та студентів вище означеної кафедри.

Ключові слова: організаційно-освітній процес, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, творча ініціатива та трудова активність працівників, кафедра культурології, здобутки, професорсько-викладацький склад.

Постановка проблеми. Перспективні тенденції та перетворення, пов'язані з реформуванням вищої освіти в Україні, зумовлюють пошук та реалізацію освітніх інновацій з метою розвитку творчої ініціативи та трудової активності науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої освіти. Створення та функціонування системи розвитку творчої ініціативи та трудової активності НПП і педагогічних працівників ЗВО є одним зі стратегічних завдань, що не втрачає сьогодні актуальності, набуває багатовекторності та є об'єктом наукових досліджень. Разом із тим, науковці єдині в думці, що визначна роль у культурно-освітньому процесі належить регіонам. У структурі освіти регіонів є заклади різного спрямування, та яскравим прикладом регіональних особливостей є заклади культурно-мистецького спрямування, одним із таких є Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка (далі ПНПУ ім. В.Г. Короленка).

Склад науково-педагогічних працівників ЗВО забезпечує освітній процес університету. Від їх творчої ініціативи та трудової активності залежить якість освітнього процесу, розвиток наукових досліджень, рівень інноваційної активності закладу. Відомо, що якість науково-педагогічного потенціалу використовується як один з основних індикаторів при ліцензуванні, акредитації і визначенні рейтингу закладу вищої освіти. Тому для нас набуло актуальності проведення аналізу існуючих методологічних підходів та визначення форм творчої ініціативи та трудової активності науково-педагогічних працівників ПНПУ ім. В.Г. Короленка, що формують його ефективну роботу, імідж та конкурентноздатність.

Мета статті полягає в обґрунтуванні системи розвитку творчої ініціативи та трудової активності працівників кафедри культурології Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблематика професійного розвитку, творчої ініціативи та трудової активності працівників освіти, надзвичайно актуалізується і відповідно знаходить своє відображення у наукових роботах провідних учених. Над комплексом проблем вітчизняної культурологічної думки та культурологічної освіти, що мають в означених галузях значні наукові здобутки, слід відмітити українських культурологів. Серед них відзначимо праці проф. В. Виткалова, д-ра культурології, проф. С. Виткалова [1], д-ра пед. н., проф. Л. Кравченко [5], к. п. н., доц. Н. Наталевич [6] та ін. Окремим напрямом вирішення проблеми управління навчальною діяльністю є розвиток творчої ініціативи та трудової активності в контексті обґрунтування умов підготовки студентів до освітнього середовища.

Джерельна база. На підставі розгляду документів, що забезпечують правові основи освітньої діяльності ПНПУ ім. В.Г. Короленка у підготовці магістрів за освітньо-професійною програмою «Культурологія» зі спеціальності 034 Культурологія, вивчено реальний стан діяльності кафедри культурологія [9–13].

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи творчу ініціативу, слід відмітити думку С. Сисоєвої [8], яка наголошує, що педагогічна творчість торкається різних видів діяльності педагога – від проведення навчальних занять, роботи над організацією студентського колективу, «проекування» особистості майбутнього випускника вищої школи до вироблення стратегії і тактики педагогічної діяльності з метою всебічного розвитку особистості студента [8; 14].

Згідно позиції С. Гончаренко є підстави за основу прийняти таке визначення педагогічної творчості: «Педагогічна творчість – це один із видів людської діяльності, спрямований на розв’язання творчих педагогічних завдань, для якої необхідні об’єктивні (соціальні, матеріальні) та суб’єктивно-особистісні умови (знання, вміння, творчі здібності) і результат якої характеризується новизною, оригінальністю, особистісно-соціальною значущістю, а також прогресивністю» [2; 123].

Вважаємо, що педагогічна трудова активність – це процес постійної творчості та вдосконалення. Творчість педагогічного працівника виявляється насамперед у прагненні й умінні постійно вдосконалювати свою педагогічну майстерність, відкидати застарілі та знаходити нові й досконаліші прийоми роботи, творчо застосовувати передовий педагогічний досвід тощо. Дійсно, сьогодення вимагає творчого та активного викладача. Наразі, творчий характер закладений і в самій сутності педагогічної професії. Одночасно саме в процесі творчої професійної діяльності розкриваються творчі можливості педагога, відбувається їх реалізація та розвиток, активність. Маючи чимало спільного з іншими видами творчості (наукова, художня), педагогічна має своєрідність, пов’язану і з характером процесу, і з його результатом – особистістю, що росте і розвивається.

При обґрунтуванні системи розвитку творчої ініціативи та трудової активності педагогічних працівників ЗВО враховано нормативні та законодавчі документи [11]. Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 затверджено Порядок підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників і педагогічних працівників, яким передбачено, що науково-педагогічні працівники і педагогічні працівники з урахуванням результатів самооцінки компетентностей і професійних потреб, змісту власної викладацької діяльності та посадових обов’язків можуть самостійно обирати конкретні форми, види, напрями та суб’єктів надання освітніх послуг із підвищення кваліфікації [11]. Серед основних завдань професійного розвитку викладачів – удосконалення раніше набутих і набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту, серед яких: володіння сучасними інноваційними методиками викладання та педагогічними технологіями, активними та інтерактивними методами навчання, уміння постійно вдосконалювати свій професійний рівень творчої ініціативи та трудової активності і педагогічну майстерність [6]. Основними методологічними підходами, на яких ґрунтується та функціонує система професійного розвитку педагогічних працівників, що надають знання галузі Культура і мистецтво, на наш погляд є: системний, акмеологічний, особистісний, інтегративний, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний. Побудові й обґрунтуванню системи розвитку творчої ініціативи та трудової активності педагогічних працівників Полтавського НПУ ім. В.Г. Короленка передував аналіз нормативних документів, вимог до компетентностей і якостей викладачів. Нами враховано методичні рекомендації, у яких визначено, що професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти, передбачає безперервний процес набуття нових, вдосконалення раніше набутих професійних і загальних компетентностей, необхідних для професійної діяльності, передбачає постійну самоосвіту, творчу ініціативу й інші види та форми професійного зростання, може здійснюватися шляхом формальної та неформальної освіти, стажування, здійснення професійної діяльності тощо [11].

У контексті нашого дослідження з’ясовано, що сучасний викладач ЗВО – це учений, педагог, наставник, менеджер, консультант. Це лідер, творча особистість із критичним мисленням, позитивним ставленням до інноваційної діяльності, бажанням постійного професійного розвитку та самовдосконалення, здатний брати відповідальність за результати науково-педагогічної діяльності.

ПНПУ ім. В.Г. Короленка сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. Аналіз системи розвитку творчої ініціативи та трудової активності педагогічних працівників представлений на прикладі структурного підрозділу: кафедри культурології ПНПУ ім. В.Г. Короленка [3].

Професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладу регламентується «Положенням про безперервний професійний розвиток науково-педагогічних працівників ПНПУ ім. В.Г. Короленка», «Положенням про стажування НПП і педагогічних працівників у ПНПУ ім. В.Г. Короленка» та іншими локальними нормативними актами [9].

Заклад за головними показниками якості освіти та наукової діяльності є кращим університетом регіону та одним із знаних закладів вищої освіти в Україні. Значною мірою це зумовлено потужним кадровим потенціалом Університету. Основними структурними підрозділами Університету є: факультети; кафедри; бібліотека.

Станом на 24.11.2022 р. в Університеті налічується 591 працівник, які працюють на 7 факультетах (33 кафедри та 59 лабораторій), бібліотека ім. М.А. Жовтобрюха, 18 підрозділів адміністративно-допоміжного персоналу та господарська частина [3].

Проаналізуємо творчу ініціативу працівників кафедри культурології університету. Працівники кафедри культурології: науково-педагогічні працівники (НПП) – особи, які за основним місцем роботи на кафедрі провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність.

Науково-педагогічний працівник – учений, який має вищу освіту не нижче другого (магістерського) ступеня, відповідно до трудового договору (контракту) в університеті, професійно провадить педагогічну та наукову або науково-педагогічну діяльність та має відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання, підтверджену результатами атестації у випадках, визначених законодавством [8].

Педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи в Університеті провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність [2].

Для планування та обліку навчальної, наукової, методичної, організаційної роботи керівництво Університету затверджує норми часу роботи науково-педагогічних працівників Університету з вказаних видів діяльності. Усі види робіт виконуються згідно з індивідуальним планом роботи НПП, графіком освітнього процесу, розкладом навчальних занять, консультацій, контрольних заходів. В окремих випадках обсяги роботи за видами діяльності можуть бути змінені та погоджені керівництвом Університету відповідно до чинного законодавства України. Планування роботи НПП регламентується «Положенням про планування та облік робочого часу науково-педагогічних працівників Університету» [3].

Згідно Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в університеті на кафедральному рівні (НПП, гаранті освітніх програм, члени груп із розроблення освітніх програм, груп забезпечення освітніх програм): здійснюють участь у розробленні, перегляді, оновленні освітніх програм; забезпечують наявність необхідних навчальних і навчально методичних ресурсів, баз практики для організації освітнього процесу, зокрема для самостійної роботи здобувачів вищої освіти; залучають усі категорії зовнішніх стейкхолдерів до освітнього процесу; отримують рекомендації стосовно удосконалення викладання освітніх компонентів від усіх рівнів системи забезпечення якості освіти та зовнішніх стейкхолдерів [10].

Оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників кафедри здійснюється шляхом визначення їх рейтингових балів відповідно до Положення про рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників університету.

Визначення рейтингової оцінки роботи кафедри культурології проводиться за бальною системою шляхом сукупності елементів закінчених видів робіт: наукової, методичної, організаційної, а також загальної характеристики (науково педагогічний стаж викладача, штатна посада, науковий ступінь, вчене звання, інші звання, державні та відомчі нагороди, адміністративні посади тощо) та враховується оцінка його діяльності здобувачами вищої освіти за результатами опитування [3].

Індивідуальні показники роботи науково-педагогічних працівників за рік розглядаються на засіданні кафедри культурології. Результати рейтингового оцінювання науково-педагогічних працівників оприлюднюються на офіційному сайті Університету.

Атестація педагогічних працівників кафедри культурології здійснюється відповідно до Положення про атестацію педагогічних працівників в Полтавському університеті. Метою атестації є визначення відповідності кваліфікації педагогічного працівника займаній посаді, а також стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення ефективності організації освітнього процесу [6].

Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством. Особи, прийняті на посади педагогічних працівників після закінчення закладів вищої освіти, атестуються після двох років роботи на займаній посаді.

Підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і НПП здійснюється відповідно до Положення про підвищення кваліфікації цих працівників Полтавського університету. Метою підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників кафедри культурології є вдосконалення професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей [12].

Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу на кафедрі культурології визначається Стандартами вищої освіти, Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності,

вимогами до акредитації освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти та нормативними документами Університету щодо забезпечення освітнього процесу.

Основними критеріями якості забезпечення освітніх програм на кафедрі культурології є: забезпеченість навчальними площами; забезпеченість базами для практичного навчання та реалізації науково-дослідницької компоненти освітньої програми; якісне функціонування локальних комп'ютерних мереж у навчальних аудиторіях, бібліотеках, читальних залах, гуртожитках; якість і повнота розміщених у віртуальному освітньому середовищі Університету унормованих видів інформаційних і навчально-методичних матеріалів з усіх освітніх програм; рівень інформатизації бібліотеки Університету, якість і повнота каталогів, електронного репозитарію Університету. Комплексний або аспектний моніторинг ресурсного забезпечення освітньої програми здійснюється за ініціативи гаранта програми та розглядається на засіданні кафедри культурології [6].

Із метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом на кафедрі створено електронне освітнє середовище, що включає розвинену комп'ютерну інфраструктуру, програмні платформи, інформаційно-освітні ресурси та систему управління. Його функціонування регламентовано Положенням про електронне освітнє середовище університету.

Право ПНПУ ім. В.Г. Короленка на підготовку фахівців за ОС «Магістр» підтверджується ліцензією на освітню діяльність у сфері вищої освіти, переоформлену згідно з наказом МОН України від 23.06.2017 р. № 134-л. Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 27.06.2013 р., протокол № 105 (наказ МОН України від 01.07.2013 р. №2494-л) ПНПУ ім. В.Г. Короленка визнано акредитованим за ОС «Магістр» зі спеціальності 034 Культурологія (на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 №1565) [3].

Підготовка фахівців за спеціальністю 034 Культурологія здійснюється на факультеті технологій та дизайну, на якому у 2021–2022 н. р. працює 24 викладачі, із них – 4 доктори наук, професори та 20 кандидатів наук, з яких 14 доцентів [3].

Структурним підрозділом, що відповідає за підготовку фахівців із культурології, є випускова кафедра культурології. Викладацький склад кафедри нині становить 8 осіб, з яких: 1 – доктор наук, професор; 3 кандидати наук, доценти; 1 кандидат наук, на посаді доцента; 2 кандидати наук, ст. викладачі; 1 кандидат наук, асистент. Кафедра забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальністю 034 Культурологія ОС «Бакалавр» та ОС «Магістр». Завідувач кафедри – кандидат миств., доц. Литвиненко А.І. [3]. Отже, оригінали засновницьких документів засвідчують спроможність Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка здійснювати підготовку магістрів за ОПП «Культурологія».

Обсяг прийому контингенту студентів визначено державним замовленням Міністерства освіти і науки України за спільним поданням університету й Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації та ліцензією. У межах ліцензованого обсягу прийом здійснювали виключно на комерційній основі, а з 2018-2019 н. р. підготовка ведеться і за державним замовленням (1 місце на денному відділенні) [3].

На ОПП «Культурологія» у 2019-2020 н. р. на д. ф. н. зараховано 10 осіб, на заочну – 18; у 2020-2021 н. р. – 7 осіб на денну та 5 – на з. ф. н. Згідно архівних даних університету контингент студентів за освітньо-професійною програмою Культурологія складав 39 осіб (17 на денній формі навчання, 22 – на заочній) [3].

Навчальні та вибіркові дисципліни, що викладаються охоплюють напрями:

– дисципліни загальнокультурологічного циклу («Вступ до культурології», «Теорія культури», «Філософська антропологія», «Історія української культури», «Історія світової культури», «Історіографія історії української культури», «Повсякденна культура України», «Сучасні нетрадиційні релігійні вчення», «Історія культурології в персоналіях» тощо);

– дисципліни, зосереджені на вивченні закономірностей розвитку художньої культури і мистецьких процесів («Основи художньої культури», «Історія українського мистецтва», «Історія світового мистецтва», «Історія моди», «Театрознавство», «Синтез мистецтв в українській культурі», «Історія музичного мистецтва» тощо);

– дисципліни, спрямовані на формування практичних навичок культуролога («Теорія та методика соціокультурної діяльності», «Основи аматорського театального мистецтва», «Основи соціокультурного проектування», «Екскурсознавство», «Методика викладання культурологічних дисциплін», «Менеджмент і маркетинг у сфері культури», «Культурологічна професіологія» та ін.) [3].

Проведений аналіз діяльності кафедри засвідчив, що організація роботи кафедри відображена в плані її роботи. Зміст і структуру підготовки фахівців заявленої освітньої програми визначають: освітньо-професійна програма (ОПП); навчальний план підготовки магістрів зі спеціальності 034 «Культурологія».

ОПП підготовки магістрів зі спец. 034 Культурологія розроблена робочою групою у складі НПП кафедри культурології та методики викладання культурологічних дисциплін ПНПУ ім. В.Г. Короленка (проф. Кравченко Л.М., доц. Литвиненко А.І., доц. Полянська Г.М.) та затверджена Вченою радою університету (протокол № 14 від 30.06.2023р.) [3].

Запропонований навчальний план підготовки магістрів зі спец. 034 Культурологія укладено відповідно до освітньо-професійної програми Положення про організацію освітнього процесу та затверджено вченою радою університету.

Навчальний план містить цикли загальної та професійної підготовки, а також блок вибіркового навчальних дисциплін, визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми організації проведення занять та їх обсяг, форми контролю знань, графік навчального процесу. Загалом на підготовку магістра відведено 2700 год. [7].

У змісті навчального плану виділено такі блоки дисциплін: обов'язкові навчальні дисципліни, представлені двома циклами: загальної та професійної підготовки; вибіркові навчальні дисципліни. Загальний термін навчання становить I рік 4 місяці та охоплює 90 кредитів, зокрема: за циклом загальної підготовки – 9 кредитів; за циклом професійно орієнтованих дисциплін – 57 кредитів; вибіркові дисципліни 24 кредити. На практичну підготовку відведено 12 кредитів [7].

Професорсько-викладацьким складом розроблено робочі навчальні програми з усіх дисциплін і практик, які визначають зміст підготовки магістрів. Загалом підготовка магістрів проводиться відповідно до затвердженого переліку та норм часу з обов'язкових та вибіркового навчальних дисциплін та практик як складових навчального процесу.

На основі аналізу освітньо-професійної програми, навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик слід відмітити, що вони розроблені з урахуванням рекомендацій МОН України і затверджені в установленому порядку. Зміст підготовки відповідає вимогам щодо якісної підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр за спеціальністю «Культурологія».

Навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Культурологія розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту» та інших державних документів з питань освіти, Статуту ПНПУ ім. В.Г. Короленка.

Управління і контроль за навчально-виховним процесом, виконанням навчальних планів і програм здійснюється на адміністративному рівні (ректор, проректори, декан, завідувачі кафедр) та колегіальному (вчена рада університету, методична комісія вченої ради університету, вчена рада факультету технологій та дизайну, методична рада факультету технологій та дизайну, кафедра культурології). Навчально-виховна діяльність постійно перебуває під контролем, аналізується на засіданнях вчених рад, засіданнях методичної комісії та кафедр [3].

Планування освітнього процесу здійснюється навчально-методичним відділом університету з урахуванням щорічного аналізу бюджету часу, студентів та навчальних планів, затверджених в установленому порядку.

Навчально-методичне забезпечення освітньо-професійної програми Культурологія складається з навчального плану, робочого навчального плану, навчальних і робочих програм та пакетів фахової практики, програм атестаційних іспитів, засобів діагностики якості вищої освіти, методичної документації для організації самостійної роботи студентів з дисциплін навчального плану. Наявність цієї документації створює основу для якісної підготовки фахівця зазначеної спеціальності.

У підготовці майбутнього фахівця поєднуються фахова наукова і практична підготовка, знання теоретичних основ культурологічної діяльності, сучасних тенденцій у галузі культури і мистецтва та здатності їх застосовувати у професійній діяльності, для роботи в наукових, мистецьких, методичних, державних установах, на підприємствах та у громадських організаціях.

Підготовка фахівців за освітньо-професійною програмою Культурологія освітнього ступеня магістр проводиться за 17 навчальними дисциплінами. Кожна дисципліна навчального плану має навчально-методичний комплекс, який містить: навчальні та робочі програми, тексти лекцій, методичні рекомендації до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи, завдання контролю знань студентів (поточного, модульного, семестрового), критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, комплексні та ректорські контрольні роботи [7].

Методична забезпеченість навчального процесу відповідає сучасним вимогам. Кафедра культурології проводить цілеспрямовану роботу з розробки та вдосконалення навчально-методичних комплексів у напрямку регламентації всіх видів навчальної діяльності студентів.

Для проведення атестації здобувачів ОС «Магістр» викладачами випускової кафедри розроблено програми атестаційних екзаменів з професійної підготовки та професійної підготовки за додатковою спеціалізацією.

У ПНПУ ім. В.Г. Короленка розроблена власна Концепція практичної підготовки студентів. Практична підготовка магістрів здійснюється на основі наскрізної програми фахової підготовки магістрів зі спеціальності 034 Культурологія, затвердженої на засіданні кафедри, погодженої на засіданні вченої ради факультету технологій та дизайну (протокол № 14 від 30 червня 2023 р.) [7].

Виробничі практики зі спеціальності для магістрантів спеціальності 034 Культурологія проводяться у 2 та 3-му семестрах. Робочі програми практики укладені на основі освітньо-професійної програми Культурологія підготовки магістра галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 034 Культурологія [3].

Студенти проходять практику в установах відповідно до укладених договорів або угод про співробітництво, а також мають можливість пройти практичну підготовку на умовах тимчасового договору за місцем майбутнього працевлаштування чи проживання. Базами проведення практики є: установи культури державних, громадських або приватних форм власності; науково-дослідні установи і комплексні заклади (будинки культури, різнопрофільні музеї); мистецькі утворення (товариства та об'єднання, клуби, окремі творчі колективи); публічні бібліотеки (загальнодоступні): спеціалізовані бібліотеки (для дітей та юнацтва), спеціальні бібліотеки (академії наук, науково-дослідних установ, навчальних закладів, підприємств, установ, організацій) [3].

Досліджено, організаційне й навчально-методичне забезпечення підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Культурологія на другому (магістерському) рівні вищої освіти відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та Державним вимогам до акредитації і забезпечує належний рівень професійної підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр.

Із метою забезпечення удосконалення навчально-виховного процесу у відповідності до сучасних вимог викладачі кафедри щорічно удосконалюють навчальні плани навчально-методичних комплексів дисциплін; при викладанні лекційних курсів і проведенні практичних занять використовуються інноваційні методи викладання, сучасні технічні засоби (зокрема, мультимедійне обладнання), використовуючи мобільні пристрої (компютери, смартфони і ноутбуки). При проведенні лекційних та семінарських занять, для графічного зображення чи пояснення основних думок, викладачі кафедри використовують демонстраційну таблицю фліпчарт, що значно підвищує якість навчального процесу.

Здійснений аналіз документації засвідчує, що всі дисципліни, котрі викладаються професорсько-викладацьким складом кафедри культурології, забезпечені відповідними навчально-методичними комплексами. Констатуємо, що списки рекомендованої в них літератури в більшості є оновленими, включають публікації в фахових журналах останніх років, а також Інтернет-джерела. Позитивно, що викладачами кафедри сформовано первинну базу електронної бібліотеки.

Задля покращення набору та впровадження новітніх технологій комунікації зі студентами кафедрою створено її сайт та сторінки в окремих соціальних мережах (зокрема, у Facebook) [4].

Позитивним є те, що частина викладачів кафедри культурології (проф. Кравченко Л.М., доц. Литвиненко А.І., доц. Полянська Г.М.) активно використовують у навчальному процесі мультимедійні презентації, відео ролики, демонструють аналітичні інтерв'ю українських та зарубіжних оглядачів. Враховуючи теоретичність більшості курсів, які вивчають студенти-культурологи, такий метод є не лише виправданим, але й необхідним, адже полегшує сприйняття аудиторією теоретичних гіпотез.

Якісним показником діяльності кафедри, що здійснюється спільно з іншими структурними підрозділами університету, є достатній рівень доступу студентів до системи Інтернет, належне забезпечення навчально-виховного процесу науковою та навчальною літературою, фаховими журналами. Це, враховуючи наявні на кафедрі технічні засоби навчання, створює необхідні передумови для якісної фахової підготовки студентів.

Важливе місце в роботі кафедри культурології посідає наукова робота. НПП кафедри мають наукові праці у виданнях, що індексуються у науко-метричних базах даних Scopus та Web of Science.

Загальна тема наукових досліджень – «Методолого-теоретичні основи та організаційно-методичні механізми модернізації системи освіти Полтавщини» (державний реєстраційний номер 0116U002583), «Регіональні виміри повсякденної культури України XVIII–XX століть» [3].

Підготовлено навчально-методичні посібники та монографії: навчальні посібники для вищої школи [3]; Кравченко Л.М. Неперервна педагогічна підготовка менеджера і освітнього лідера: навч.-метод. посіб.

Полтава: Техсервіс, 2007. 496 с.; Литвиненко А.І. Полтавщина: музична культура (XIX – початок XX ст.: навчальний посібник. Київ: ЗАТ «ВІПОЛ», 2011. 183 с.; Кравченко Л.М. Організаційно-педагогічні засади підготовки менеджера освіти. Полтава: АСМІ, 2007. 492 с.; Кравченко Л.М. Неперервна педагогічна підготовка менеджера освіти: монографія. Полтава: Техсервіс, 2006. 422 с.; Винничук Р. Аксіологічний вимір професійної підготовки магістрів гуманітарної галузі: методологія, теорія, практика: монографія. Полтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2019. 494 с.; Коваленко Т. Застосування сучасних інформаційних технологій у ознайомленні з туристичними маршрутами Полтави. *Актуальні проблеми культурології: Зб. матеріалів студентського круглого столу* (23 квітня 2019 р.). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2019. С. 60–62.; Винничук Р. Аксіологічний вимір професійної підготовки магістрів гуманітарної галузі: методологія, теорія, практика : монографія. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2019. 494 с.; Методика викладання культурологічних дисциплін. Навч.-метод. посіб. для студентів спец. 034 Культурологія освітнього ступеня бакалавр / укл. А. І. Литвиненко. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка. 2019. 200 с.; Винничук Р. Розвиток цінностей особистості у процесі загальної та професійної освіти (на прикладі Польщі). Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, 2019. Вип. 65. Т. 2. С. 9–16.; Винничук Р. Технології розвитку комплексу цінностей магістрів гуманітарної галузі у процесі професійної підготовки. Вища школа : науково-практичне видання. 2019. Вип. 12. С. 112–119; Кравченко Л. Компетентнісно-професійний підхід до підготовки фахівців соціокультурного менеджменту. Матер. міжнарод. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми сучасного культурно-освітнього простору». 6–7 листопада 2019 року. Полтава. 2019. С. 67–71; Кравченко Л., Білик Н. До проблеми мобільності сучасних менеджерів освіти: Матеріали VII міжнарод. наук.-практ. конф. «Науково-дослідна робота в системі підготовки фахівців-педагогів у природничій, технологічній і комп'ютерній галузях». 19–20 вересня 2019 р. Бердянськ. 2019. С. 140–142 [3].

Кафедра підтримує міжнародні зв'язки. На сьогодні діють партнерські угоди між ПНПУ ім. В.Г. Короленка та навчальними закладами, дослідницькими інститутами й науковими товариствами Канади, Латвії, Литви, Німеччини, Польщі. Здійснюється постійне наукове співробітництво сторін з питань нових перспектив співпраці у рамках академічної мобільності викладачів і студентів у рамках реалізації програми Євросоюзу Еразмус+.

Заслуговує схвалення оприлюднення матеріалів конференцій, котрі проведені викладачами кафедри. Зокрема, міжнародні й всеукраїнські науково-практичні конференції такі як («Культурні практики як чинник соціокультурної модернізації сучасного українського суспільства» (2015); «Культурологічна регіоналістика: теорія історія, практика» (2017), «Сучасні соціокультурні практики: компетентнісно-аксіологічний аспект» (2018), «Актуальні проблеми сучасного культурно-освітнього простору» (2019)) та культурно-мистецькі заходи: «Свято творчої особистості» – «Глина – то жива істота» (2014), «Благодійна креативно-мистецька презентація книги Євгена Положія «Ловайськ» (2016), етнофестиваль «Зберемося, Роде» (2017), «Історія горем вчить, щоб не забулось незабутнє...» (2018) [3].

Викладачі кафедри є членами журі III (обласного) етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії (В.А. Дмитренко), членами журі конкурсу учнівських робіт МАН секції «Мистецтвознавство» (А.І. Литвиненко, Г.М. Полянська), членами Спільки композиторів України (Г.М. Полянська), Спільки дизайнерів України, співпрацюють як лектори з Полтавським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти імені М.В. Остроградського (В.А. Дмитренко, Л.М. Кравченко, Г.М. Полянська), є учасниками мистецьких колективів («Тисяча років музики», «Фабула») [3].

Викладачі кафедри організовують проведення науково-практичних конференцій, зокрема: Всеукраїнських науково-практичних конференцій «Культурологічна регіоналістика: теорія, історія, практика» (2017), «Сучасні соціокультурні практики: компетентнісно-аксіологічний аспект» (2018), «Актуальні проблеми технологічної, професійної освіти, культурології та дизайну» (2018); Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми культурно-освітнього простору» (2019); студентських круглих столів «Виявлення та протидія булінгу в студентському середовищі» (2019), «Актуальні проблеми культурології» (2019) та ін. [3].

На кафедрі відбувається забезпечення неперервного професійного розвитку академічного персоналу. Метою підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників є їхній професійний розвиток. З початку 2022 р. на кафедрі культурології підвищили кваліфікацію 2 особи [3].

У грудні 2022 р. відбувся курс «Цифрові інструменти Google для освіти», викладачі по завершенню отримали сертифікати. Повторне проведення курсу відбулось у січні 2023 р. [3].

Викладачі кафедри ведуть активну роботу, спрямовану на активізацію пізнавальної активності студентів. З цією метою вони залучаються до участі в наукових та всеукраїнських конференціях і конкурсах наукових робіт.

Цьому сприяє й якісна підготовка до проведення практик. Працівниками кафедри оновлено бази практик студентів, укладено угоди для її проходження (з-поміж них – Громадські організації, Центри дозвілля, музеї, публічні бібліотеки міста Полтава, будинках культури, галереях, палацах позашкільної освіти, будинках науки і техніки), що є потенційними місцями майбутнього працевлаштування що забезпечують практичну підготовку і набуття студентами-культурологами фахових компетентностей.

Із метою формування контингенту студентів на кафедрі використовуються різноманітні форми активізації інтересу до навчання за спеціальністю 034 Культурологія: участь студентів-культурологів у загально університетських та обласних заходах: етнофестиваль «Зберемося, Роде», фестиваль документального патріотичного фільму «КіноДок», «Парад вишиванок», «Воскресни, Писанко», «Полтавська галушка», Свято Івана Купала, конкурс патріотичної пісні «З любов'ю до тебе, моя Батьківщино», фестиваль читацьких талантів «Крок до успіху», «Х-фактор ПНПУ», концерт до Дня Музики, музично-театралізований спектакль до святкування Нового року тощо; організація майстер-класів, флешмобів, квестів, театралізованих екскурсій (до Дня міста, професійних свят, заходах у музеях, будинках культури та ін.); участь заходах (презентація книг «100 днів полону» та «Привиди Президента», збирання медикаментів для учасників АТО, іграшок для дітей-сиріт); співпраця з Гадяцьким коледжем культури і мистецтв імені І.П. Котляревського та Олександрійським коледжем культури і мистецтв з метою формування майбутнього контингенту студентів; презентація спеціальності 034 Культурологія у рамках загально-університетського освітнього семінару для вступників «Особливості вступної кампанії – 2023»; проведення агітаційно-роз'яснювальної роботи, бесід із випускниками батьками та учителями загальноосвітніх навчальних закладів, ліцеїв, коледжів закладів культури Полтавщини щодо вибору професії культуролога та ЗМІ; профорієнтаційна робота з обдарованою молоддю під час виконання наукових досліджень та підготовки до конкурсу-захисту науково- дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України; організація зустрічей, відкритих лекцій із провідними фахівцями у сфері культури (відкрита лекція проф. С. Гавриленка (Единбурзький університеті «Археологія кіно Східної Європи»; зустріч із доктором політології, доцентом, викладачкою кафедри політології Л. Суржко-Харнед Університету штату Пенсильванія, Беренд Коледж, США) [3].

Важливим компонентом фахової підготовки студентів є організація зустрічей з керівниками культурних інституцій Полтави. На базі Центру культури та дозвілля Полтавської міської територіальної громади відбулося засідання робочої групи з обговорення ОПП для здобувачів ОС «Бакалавр» за спец. 034 Культурологія. Засідання провела гарант ОП, к. п. н., доц. кафедри культурології Р. Винничук. В обговоренні взяли участь члени проектної (робочої) групи: завідувач кафедри культурології, д-р історичних наук, доц. О. Лук'яненко, д-р п. н., проф. Л. Кравченко, к. миств., доц. А. Литвиненко. Від роботодавців – директорка Центр культури та дозвілля Полтавської міської територіальної громади О. Дейнега, від здобувачів вищої освіти – студентки О. П'ятак та О. Слухай [3].

За результатами засідання ухвалили рішення розмістити на сайті ПНПУ ім. В.Г. Короленка в рубриці «Освітні програми» проекти освітньо-професійних програм «Культурологія» за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти для подальшого оприлюднення, обговорення та рецензування усіма зацікавленими сторонами.

У межах освітніх програм «Культурологія» викладачами кафедри розроблені сертифікатні освітні програми 2022-2023 рр.: «Соціокультурна та рекреаційно-туристична діяльність», «Соціокультурна діяльність», «Соціокультурна діяльність у закладах освіти», «Організація шкільного та позашкільного дозвілля» ([https:// drive.google.com/file/d/1iokWtnoaHTfq200ij6QNWsLBmwwMjMHI/view](https://drive.google.com/file/d/1iokWtnoaHTfq200ij6QNWsLBmwwMjMHI/view)).

Виховна та інформаційно-просвітницька робота, організація самостійної роботи студентів формує трудову активність науково-педагогічних працівників кафедри. Викладачі кафедри сумлінно поставилися до дистанційного навчання. За допомогою електронної системи Moodle можна створювати електронні навчальні курси та проводити як аудиторне навчання, так і навчання на відстані (заочне/дистанційне) [3]. За допомогою цієї системи через Інтернет студент має можливість ознайомитися з навчальним матеріалом, який представлений у вигляді різноманітних інформаційних ресурсів (текст, відео, анімація, презентація, електронний посібник), виконати завдання та відправити його на перевірку, пройти тестування тощо.

Найвний і Особистий кабінет студента [3]. Викладач може самостійно створювати електронні курси та проводити навчання, надсилати повідомлення студентам, розподіляти завдання, вести електронні журнали обліку оцінок, налаштовувати різноманітні ресурси курсу тощо. Викладачі використовували широкий спектр доступних засобів навчання у процесі подачі матеріалу, його інтерактивного обговорення зі студентами, а також контролю за рівнем знань. Однією із характерних особливостей діяльності кафедри по забезпеченню дистанційного навчання стало проведення багатоканальних відео конференцій, в ході яких студенти мали змогу вести дискусії стосовно основних питань тематики винесених на дистанційне

навчання занять [3]. Крім того, важливим аспектом дистанційного навчання була організація самостійної роботи студентів, результати якої (реферати, конспекти, презентації) студенти мали можливість обговорити під час аудиторних занять. Поряд з цим, викладачами кафедри період дистанційного навчання був використаний для актуалізації написання кваліфікаційних робіт. Крім того, студенти, під час дистанційної форми навчання, отримували повні електронні конспекти лекцій за програмою денної форми навчання. Дистанційне Інтернет-навчання сприятливо позначилося на особистому розвитку студентів, підвищуючи рівень самоорганізації та відповідальності, рівень комп'ютерної грамотності.

Висновки. Проведений нами аналіз роботи кафедри культурології ПНПУ ім. В.Г.Короленка дозволяє зробити висновок, що вона успішно здійснює роботу, спрямовану на творчу ініціативу та трудову активність науково-педагогічних працівників, які забезпечують якість фахової та практично-професійної підготовки спеціалістів у царині культурної діяльності. Взнявши за основу традиційні для вищої школи напрями: освітній, навчально-методичний, науковий, організаційно-культурний, кожен з яких вмотивовано структурований, є надзвичайно інформаційно насиченим із новітніми методиками, формами діяльності зі здобувачами вищої освіти, міжрегіональних та міжкультурних контактів колективу кафедри.

Водночас необхідно: а) активізувати впровадження інформаційних технологій навчання, зокрема – створювати персональні сайти викладачів та використовувати їх як сучасне джерело комунікації між професорсько-викладацьким складом кафедри та студентами; б) активізувати видання навчальних посібників за курсами, що викладаються кафедрою.

Список використаної літератури

1. Виткалов С.В. Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс (крізь призму діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ: моногр.-довідк. вид. / за ред. проф. Виткалова В.Г. Рівне : А. Брегін, 2021. 550 с.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. С. 123. [376 с.].
3. Кафедра культурології. ПНПУ ім. В.Г.Короленка. Сайт. URL: [https:// sites.google.com/gsuite.pnpu.edu.ua/culturology/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0](https://sites.google.com/gsuite.pnpu.edu.ua/culturology/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0)
4. Кафедра культурології ПНПУ ім. В.Г.Короленка. Фейсбук. URL: <https://www.facebook.com/groups/pnpu.culturology/>
5. Кравченко Л., Степаненко М. Теоретичні засади і досвід культурологічної освіти в Полтавському педагогічному. *Культурні практики як чинник соціокультурної модернізації сучасного українського суспільства*. Полтава : Полтав. нац. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка, 2015. С. 6–15.
6. Наталевич Н.П. Формування професійної компетентності майбутніх культурологів у процесі вивчення історико-культурологічних та педагогічних дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук; 13.00.04. Полтава, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка, 2014. 18 с.
7. Освітньо-професійна програма «Культурологія» за II (магістерським) рівнем вищої освіти. ПНПУ ім. В.Г. Короленка. URL: <https://sites.google.com/gsuite.pnpu.edu.ua/culturology/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/%D0%BE%D0%BF-%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80>
8. Сисоєва С.О. Теоретико-методологічне обґрунтування педагогічної творчості. *Відкритий урок*, 2005. № 21, 22. С. 13–19.
9. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському національному педагогічному університеті ім. В.Г. Короленка. URL: (http://pnpu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/02/pologenya_pro_osvitnii_proces_pnpu.pdf)
10. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ПНПУ ім. В.Г. Короленка. URL: <http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakostivishho>
11. Постанова Кабінету Міністрів України № 800 від 21 серпня 2019 р. *Порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників* / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
12. Статут ПНПУ ім. В.Г. Короленка. URL: http://pnpu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/02/statut_pnpu.pdf
13. Стратегія розвитку ПНПУ ім. В.Г. Короленка. на 2020-2025 рр. URL: <http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/strategiya.pdf>

References

1. Vytkalov S.V. Vyshcha kulturolohichna osvita v Ukraini: rehionalnyi dyskurs (kriz pryzmu diialnosti kafedry ivent-industrii, kulturolohii ta muzeieznavstva RDHU: monohr.-dovidk. vyd. / zared. prof. Vytkalova V. H. Rivne : A. Brehin, 2021. 550 s.
2. Honcharenko S.U. Ukrainskyipedahohichnyslovnyk. Kyiv : Lybid, 1997. 376 s. S. 123.
3. Kafedra kulturolohii. PNPУ im. V.H. Korolenka. Sait. URL: <https://sites.google.com/gsuite.pnpu.edu.ua/culturology/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0>
4. Kafedra kulturolohii PNPУ im. V.H. Korolenka. Feisbuk. URL: <https://www.facebook.com/groups/pnpu.culturology/>
5. Kravchenko L., Stepanenko M. Teoretychni zasady i dosvid kulturolohichnoi osvity v Poltavskomu pedahohichnomu. Kulturni praktyky yak chynnyk sotsiokulturnoi modernizatsii suchasnoho ukrainского suspilstva. Poltava : Poltavskiy natsionalnyi pedahohichnyiu niversytet imeni V.H. Korolenka, 2015. S. 6–15.

6. Natalevych N.P. Formuvannya profesiinoi kompetentnosti maibutnikh kulturolohiv u protsesi vyvchennia istoriko-kulturolohichnykh ta pedahohichnykh dystsyplin : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk; 13.00.04. Poltava, Poltavskiy natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni V.H. Korolenka, 2014. 18 s.

7. Osvitno-profesiina prohrama «Kulturolohiia» za druhym (mahisterskym) rivnem vyshchoi osvity. PNPУ imeni V.H. Korolenka. URL: <https://sites.google.com/gsuite.pnpu.edu.ua/culturology/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/%D0%BE%D0%BF-%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80>

8. Sysoieva S.O. Teoretyko-metodolohichne obgruntuvannya pedahohichnoi tvorchosti. *Vidkryty iurok*, 2005. № 21, 22. S. 13–19.

9. Polozhennia pro orhanizatsiiu osvitnoho protsesu v Poltavskom natsionalnomu pedahohichnomu universyteti imeni V.H. Korolenka. URL: (http://pnpu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/02/pologenya_pro_osvitnii_proces_pnpu.pdf)

10. Polozhennia pro systemu vnutrishnoho zabezpechennia yakosti osvity PNPУ imeni V.H. Korolenka. URL: <http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-pro-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakostivishho%D1%97-osviti.pdf>

11. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 800 vid 21 serpnia 2019 r. Poriadok pidvyshchennia kvalifikatsii pedahohichnykh ta naukovopedahohichnykh pratsivnykiv / Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

12. Statut PNPУ imeni V.H. Korolenka. URL: http://pnpu.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/02/statut_pnpu.pdf

13. Stratehiia rozvytku PNPУ imeni V.H. Korolenka. na 2020-2025 rr. URL: <http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/strategiya.pdf>

UDC 474.7.28

SYSTEM OF DEVELOPMENT OF CREATIVE INITIATIVE AND LABOR ACTIVITY OF EMPLOYEES OF THE DEPARTMENT OF CULTUROLOGY OF POLTAV NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY NAMED AFTER V.G. KOROLENKO

Romanenko Kateryna – graduate of the Master's degree specialty 028 «Management of socio-cultural activities», Rivne State Humanities University, Rivne

Actuality of theme. The importance of the quality of creative initiative and labor activity of scientific and pedagogical workers of the Department of Cultural Studies as one of the main indicators for licensing, accreditation and determining the rating of the Poltava National Pedagogical University named after V.G. Korolenko. The theme is important. A comprehensive analysis of existing methodological approaches and determination of forms of creative initiative and labor activity of scientific and pedagogical workers of the Department of Cultural Studies, which shape its effective work, is considered relevant.

Methodology of scientific research. The article uses a number of methods, including analysis and systematization of scientific sources, comparative method, content analysis, source base, Internet resources.

Scientific novelty of the research. On the example of the analysis of the activities of the Department of Cultural Studies of the Poltava National Pedagogical University named after V.G. Korolenko demonstrated an attempt to find various forms of creative initiative and labor activity of scientific and pedagogical workers of the department.

The author emphasizes that the following organizational and pedagogical conditions ensure the successful functioning of the system for the development of creative initiative and labor activity of teachers of the Department of Cultural Studies: managerial and methodical basis for professional development; creation of a favorable educational, developmental and informational environment; enrichment of the content of the development of creative initiative and labor activity of pedagogical workers with educational innovations; opportunities to study domestic and foreign experience; participation in international projects and grants; creation of an effective environment for teaching staff working at the Department of Cultural Studies.

Practical significance of the research. The results of the research can become the basis for the development of lecture and seminar classes in applied cultural studies, as well as in the system of training and advanced training of specialists.

Key words: department of cultural studies, indicators for licensing, accreditation, forms of creative initiative and labor activity, scientific and pedagogical workers.

Надійшла до редакції 5.04.2023 р.

УДК 477.125. 4

ОСОБЛИВОСТІ ТА СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ, ЙОГО АКТУАЛЬНІСТЬ У КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ НАШОГО ЧАСУ

Баніт Вікторія Михайлівна – здобувачка освітнього ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне vikabanit31@gmail.com

Актуальність дослідження полягає в дослідженні фольклорного руху в Україні, а також трансляція та популяризація фольклору серед усіх соціальних верств та груп суспільства. Аналіз фольклору, як різновиду

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ С.В., ВИТКАЛОВ В.Г. НАУКОВА ТВОРЧІСТЬ У ДОБУ СУСПІЛЬНИХ КАТАКЛІЗМІВ : МОЛОДІЖНИЙ ДОСВІД	3
---	---

Розділ I. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ І СПРОБА ЇХ НАУКОВОГО ОСМИСЛЕННЯ

ЧАБАК Л.А. ВИКЛИКИ ДЛЯ СФЕРИ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВІЙНИ	5
ТКАЧУК Т. ПЛАТФОРМА МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ «МИСТЕЦТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ»	8
ВЛАСЮК О.П., КЛОЧУН А.П. КАТЕГОРІЯ СВОБОДИ У ФІЛОСОФІЇ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЯХ СУЧАСНИХ ДОСЛІДНИКІВ	12
ЗАХАРЧУК Д. С. ФІЛОСОФСЬКІ КОНЦЕПЦІЇ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	17

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ГОРІНА Л. ТРАНСКРИПЦІЯ М.Т. ЛИСЕНКОМ ВОКАЛЬНОГО ЦИКЛУ «СОНЕЧКО» Л. РЕВУЦЬКОГО В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ДОМРИСТІВ	21
ЄНЕНКОВА Н., ГОРІНА Л. КОМПОЗИТОРСЬКА ТВОРЧІСТЬ СВІТЛАНИ ГРИЦАЄНКО У МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОМРИСТІВ	27
ТУРЧИН Г.П. СТОРІНКИ ПОДВИЖНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ МИТЦІВ ХХ СТОРІЧЧЯ З ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ	31
РОМАНЕНКО К. СИСТЕМА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА	39
БАНИТ В.М. ОСОБЛИВОСТІ ТА СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ, ЙОГО АКТУАЛЬНІСТЬ У КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ НАШОГО ЧАСУ	48
БАЛАБАН О. ВОЛОДИМИР ІВАСЮК У СПІВТВОРЧОСТІ З ІНШИМИ МИТЦЯМИ	55

Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

СТАШУК О.А. АКАДЕМІЧНИЙ РИСУНОК В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	59
ЧЕРНЮШОК О. РЕАЛІСТИЧНА ФОРМА ВІДТВОРЕННЯ У ЗНАКОВО-СИМВОЛІЧНІЙ СИСТЕМІ ТВОРУ ФЕДОРА КРИЧЕВСЬКОГО (ТРИПТИХ «ЖИТТЯ»)	64
БЛИЗНЮК Л.В., ЗІНЕНКО Т.М., МАТВІЙЧУК Н.В. МАНҐА ЯК СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО І СУЧАСНОГО ЯПОНСЬКОГО МИСТЕЦТВА	68
ГОНЧАРОВА І.І., ДЕНИСЕНКО В.В. ОБРАЗ ЛЕДІ ГОДІВИ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ	75
КИРИЛЮК Д. ФОРМОТВОРЧІ ІДЕЇ СОНІ ДЕЛОНЕ ЯК КВІНТЕСЕНЦІЯ ПОШУКІВ УКРАЇНСЬКОГО АВАНГАРДУ	79

Розділ IV. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

МІРЧУК В.Ю., ШАТРОВА М.Б. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ КУЛЬТУРИ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	86
СОРОКА В.В., ШАТРОВА М.Б. НОВІ ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ КУЛЬТУРНИХ ІНСТИТУЦІЙ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	92
НАГОРНА З.В. ФЕСТИВАЛЬ ЯК ФОРМА АКТИВНОГО ВІДПОЧИНКУ В КУЛЬТУРНІЙ ПРАКТИЦІ УКРАЇНИ: ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ	100
НАМЧУК Л.С. МИСТЕЦТВО У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ ТА ВІЙНИ	106